

به نام خدا

غزلیات شمس تبریز

مولانا جلال الدین محمد بلخی

چند غزل

تهیه کننده: س. موسوی

mousavi1954@gmail.com

۱۰ اسفند ۱۳۹۸

غزل شماره ۱۱۷۰

مرهم صبرم ده و رنجم ببر	رحم کن از زخم شوم سر به سر
زهر مرا غوطه ده اندر شکر	وَر همه در زهر دهی غوطه ام
هست صدف عصمت جان گهر	بحر اگر تلخ بود همچو زهر
مژده تو دادیش ز رزق و مَطَر	ابر تُو ش رو که غم انگیز شد
رحمت حق بین، تو ز قهر پدر	مادر اگر چه که همه رحمتست
ور نه چه داند ره سرمه بصر؟	سرمه نو باید در چشم دل
خانه درویش به عهد عمر	بود به بصره به یکی کو خراب
جمله آن خانه، یک از یک بتر	مفلس و مسکین بُد و صاحب عیال
خلق ز بس گدیه شان بر حذر	هر یک مشهور به خواهندگی
روز طواف همشان در به در	بود لحاف شبشان ماهتاب
درد دل افزایش، با درد سر	گر بکنم قصه ز ادبیرشان
شد سوی آن خانه ز گرد سفر	شاه کریمی برسد از شکار
آمد از آن خانه یتیمی به در	در بُرد از تشنگی و آب خواست
آب یتیمان بود از چشم تر	گفت که هست آب، ولی کوزه نیست
همچو ستاره همه گرد قمر	شاه در این بود که لشکر رسید
در حق این قوم ببخشید ز	گفت: برای دل من هر یکی
روشن و آراسته، زیر و زبر	گنج شد آن خانه، ز اقبال شاه
شهر به نظاره پی یکدگر	ولوله و آوازه به شهر اوفتاد
کشت به یک روز نیاید به بر	گفت یکی: کاخر ای مفلسان
کُن فیکون کس نشود بخت ور	حال شما دی همگان دیده اند
کی شود او همچو فلک مُشتهر؟	ور بشود بخت ور آخر چنین
کرد در این خانه به رحمت نظر	گفت کریمی سوی بر ما گذشت
دیده فزون دار و سخن مختصر	قصه درازست و اشارت بس است

غزل شماره ۱۱۷۱

پیشکشی کن دو سه جامی دگر	در بگشا کآمد خامی دگر
همره ما شو، دو سه گامی دگر	هین، که رسیدیم به نزدیک ده
هر قدمی غصه و دامی دگر	هین، هله، چونی تو ز راه دراز؟
ای که تو را سیصد نامی دگر	غصه کجا دارد کانِ عسل؟
آمدت آن حکم ز بامی دگر	بسته بُدی تو در و بامِ سرا
بر تو قضا راست سَنامی دگر	گر به سَنامِ سر گردون روی
می طلبد دل ز تو کامی دگر	ای ز تو صد کام دلم یافته

ای رخ و رخسارِ تو رومی دگر
 سوی چنان روم و چنان شامِ رو
 لطفِ تو عام آمد چون آفتاب
 هر سحرِی سر نهَدَت آفتاب
 بر تو و برگردِ تو هر کس که هست
 بی سخنی ره رُو راهِ تو را
 این غم و شادی، چو زمامِ دلند
 شادِ زمانی که ببندم دهن
 رخت از این سویِ بدان سو کشم
 عیشِ جهان گردد بر من حرام
 طُرفه که چون خُنبِ تنم بشکند
 توبه مکن زین که شدم ناتمام
 بس کنم ای دوست، تو خود گفته گیر

ای سرِ زلفینِ تو شامی دگر
 تا ببری دولتِ رامی دگر
 گیر مرا نیز تو عامی دگر
 گوید بپذیر غلامی دگر
 دم به دم از عرش سلامی دگر
 در غم و شادیست، پیامی دگر
 ناقه حق راست زمانی دگر
 بشنوم از روحِ کلامی دگر
 بنگرم آن سویِ نظامی دگر
 بینم من بیتِ حرامی دگر
 یابد این باده قوامی دگر
 بعدِ شدن هست تمامی دگر
 یک دو سه میم و دو سه لامی دگر

غزل شماره ۱۱۷۲

جاءَ الرَّبِيعُ وَ الْبَطَرُ، زَالَ الشِّتَاءُ وَ الْخَطَرُ
 آمد تُرُش رویی دگر، یا زَمَهریرست او مگر
 أَوْحَى إِلَيْكُمْ رَبُّكُمْ: أَنَا غَفَرْنَا ذَنْبَكُمْ
 یا می دهش از بلبله، یا خود به راهش کُن هله
 وَ قَائِلٌ يَقُولُ لِي، إِنَّا عَلِمْنَا بِرَّةٍ
 درده می بیغامبری، تا خر نماند در خری
 السِّرُّ فَيْكُ يَا فَتَى لَا تَلْتَمِسْ فِيمَا أَتَى
 در مجلسِ مستانِ دل، هشیار اگر آید مهل
 أَنْظِرْ إِلَى أَهْلِ الرَّدَى كَمْ عَايَنُوا نُورَ الْهُدَى
 ای پاسبان بر در نشین، در مجلسِ ما ره مده
 يَا رَبَّنَا رَبَّ الْمَنَنِ، إِنَّ أَنْتَ لَمْ تَرْحَمْ فَمَنْ؟
 جز عاشقی، عاشق کُنی، مستی، لطیفی، روشنی
 يَا شَوْقُ، أَتَيْنَ الْعَافِيَةَ، كَيْ أَضْطَفِرَ بِالْعَافِيَةِ؟
 گر دست خواهی پا نهد، وُرْ پایِ خواهی سر نهد
 إِنَّ كَانَ نَطْقِي مُدْرَسِي، قَدْ ظَلَّ عَشْقِي مُخْرَسِي
 ای خواجه من آغشته ام، بی شرم و بی دل گشته ام
 سِرُّ كَتِيمٍ لَفْظُهُ، سَيْفٌ حَسِيمٌ لَحْظُهُ
 خواهم یکی گوینده ای، مستی، خرابی، زنده ای
 يَا سَاحِرًا أَبْصَارَنَا، بِالْغَتِّ فِي أَسْحَارِنَا

مِنْ فَضْلِ رَبِّ عِنْدَهُ كُلُّ الْخَطَايَا تُغْتَفَرُ
 بریز جامی بر سرش، ای ساقی همچون شکر
 وَ ارْضُوا بِمَا يُقْضَى لَكُمْ، إِنَّ الرِّضَا خَيْرُ السَّيْرِ
 زیرا میانِ گل رُخان خوش نیست عِفْریت، ای پسر
 فَاحْكِ لَدَيْنَا سِرَّهُ، لَا تَشْتَغِلْ فِيمَا اشْتَهَرَ
 خر را بروید در زمان، از باده عیسی دو پر
 مَنْ لَيْسَ سِرٌّ عِنْدَهُ، لَمْ يَنْتَفِعْ مِمَّا ظَهَرَ
 دانی که مستان را بُود در حالِ مستی خیر و شر
 لَمْ تُرْتَفَعْ أَسْتَارُهُمْ، مِنْ بَعْدِ مَا أَنْشَقَ الْقَمَرُ
 جز عاشقی آتش دلی، کاید از او بوی جگر
 مِنْكَ الْهُدَى مِنْكَ الرَّدَى، مَا غَيْرُ ذَا إِلَّا غَرَرُ
 شناسد از مستیِ خود، او سرکله را از کمر
 عِنْدِي صِفَاتُ صَافِيَةٍ، فِي جَنْبِهَا نَطْقِي كَدَرُ
 وُرْ بیل خواهی عاریت، بر جای بیل آرد تبر
 وَ الْعِشْقُ قِرْنٌ غَالِبٌ فِينَا وَ سُلْطَانُ الظُّفَرِ
 اسپر سلامت نیستم، در پیش تیغِ چون سپر
 شمسُ الضُّحَى لَا تَخْتَفِي، إِلَّا بِسَحَارِ سَحَرُ
 کاتش به خوابِ اندر زند، وین پرده گوید تا سحر
 فَأَرْفُقْ بِنَا أَوْدَارِنَا، إِنَّا حُسْنًا فِي السَّفَرِ

اندر تن من گر رگی هشیار یابی بَرَدَرش
یا قَوْمَ موسیٰ إِنَّا فِی التَّیِّهِ تِهْنَا مِثْلُکُمْ
آن‌ها خراب و مست و خوش، وین‌ها غلام پنج و شش
إِنْ عَوَّقُوا تَزَحَالْنَا، فَالْمَنْ وَ السَّلَوِیٰ لَنَا
گفتن همه جنگ آورد، در بوی و در رنگ آورد
أُسْکْتُ و لَا تُکْثِرْ أَخِی، إِنْ ظَلَّتْ تُکْثِرْ تَزْتَحِی
خامش کن و کوتاه کن، نظاره آن ماه کن
إِنَّ الْهُوٰی قَدْ غَرَّنَا، مِنْ بَعْدِ مَا قَدْ سَرَّنَا
ای میرمه! روپوش کن، ای جانِ عاشق! جوش کن
قَالُوا: نُدَبِّرْ شَأْنُکُمْ، نَفْتَحْ لَکُمْ آذَانُکُمْ
ز اندازه بیرون خورده‌ام، کاندازه را گم کرده‌ام
هَآکُمْ مَعَارِیجَ الْإِلْقَا، فِیْهَا تَدَارِیجُ الْبَقَا
هین، نیش ما را نوش کن، افغان ما را گوش کن
الْعِیْشُ حَقًّا عِیْشُکُمْ، وَ الْمَوْتُ حَقًّا مَوْتُکُمْ

چون شیرگیر او نشد، او را در این رَه سگ شمر
کَيْفَ اهْتَدَيْتُمْ فَاحْبِرُوا لَا تَكْتُمُوا عَنَّا الْخَبْرَ
آن‌ها جدا وین‌ها جدا، آن‌ها دگر وین‌ها دگر
أَصْلَحْتَ رَبِّیْ بَالْنَا، طَابَ السَّفَرُ طَابَ الْحَضَرُ
چون رافضی جنگ افکند هر دم علی را با عمر
الْحِیْلُ فِی رِیْحِ الْهُوٰی فَاحْفَظْهُ کَلَّا لَا وَزَرَ
آن مه که چون بر ماه زد، از نورش انشق القمر
فَاکْشِفْ بِلُطْفِ ضُرْنَا، قَالَ النَّبِیُّ: لَا ضَرَرَ
ما را چو خود بی‌هوش کن، بی‌هوش خوش در ما نگر
نَزَعْ لَکُمْ أَرْكَانُکُمْ أَنْتُمْ مَصَابِیْحُ الْبَشَرِ
شدوایدی شدوایدی، هذا دواء من سکر
أَنْعِمَ بِهِ مِنْ مُسْتَقَى، أَكْرَمَ بِهِ مِنْ مُسْتَقَرِ
ما را چو خود بی‌هوش کن، بی‌هوش سوی ما نگر
وَ الدِّینُ وَ الدُّنْیَا لَکُمْ، هَذَا جَزَاءُ مَنْ شَكَرَ

غزل شماره ۱۱۷۳

بشنو خبرِ صادق از گفته پیغامبر
جاءَ الْمَلِکُ الْأَکْبَرُ مَا أَحْسَنَ ذَا الْمَنْظَرِ
چون برَبط شد مؤمن، در ناله و در زاری
جاءَ الْفَرْجُ الْأَعْظَمُ، جاءَ الْفَرْجُ الْأَکْبَرُ
خو کرد دل برَبط، تشکید از آن زخمه
الدَّوْلَةُ عِیْشِیَّةٌ، وَ الْقَهْوَةُ عَرَشِیَّةٌ
اینک غزلی دیگر اَلْخَمْسُ مَعَ الْخَمْسِینِ
الرَّبُّ هُوَ السَّاقِی، وَ الْعِیْشُ بِهِ بَاقِی
الرُّوحُ غَدَا سَکَرِی، مَنْ قَهَوْتَنَا الْکُبْرِی
خاموش شو و مَحْرَم، می خور، می جان، هر دم

اندر صفتِ مؤمن: الْمُؤْمِنُ کَالْمِزْهَرِ
حَتَّى مَلَأَ الدُّنْیَا، بِالْعِبْهَرِ وَ الْعَنْبَرِ
برَبط ز کجا نالد، بی‌زخمه زخم‌آور؟
جاءَ الْکَرَمُ الْأَدْوَمُ، جاءَ الْقَمَرُ الْأَقْمَرُ
اندر قَدَمِ مطرب، می‌مالد رو و سر
وَ الْمَجْلِسُ مَنثورٌ بِاللُّوزِ مَعَ السُّکَّرِ
زان پیش که برخوانم که: شَانِیکِ الْأَثَرِ
وَ السَّعْدُ هُوَ الرَّاقِی، یا خَافِی لَا تَحْذَرِ
وَ أَزَیْنَتِ الدُّنْیَا، بِالْأَخْضَرِ وَ الْأَحْمَرِ
در مجلسِ رَبَّانِی، بی‌حلق و لب و ساغر

غزل شماره ۱۱۷۴

مرا می‌گفت دوش آن یارِ عیار
جهان پُر شد مگر گوشت گرفته‌ست؟
قرینِ شاه باشد آن سگی کو
خصوصاً آن سگی کو را به هِمَّتِ
ببوسد خاکِ پایش شیرِ گردون
دَمی می خور، دَمی می گو به نوبتِ

سگِ عاشقِ به از شیرانِ هُشیار
سگِ اصحابِ کُهِف و صاحبِ غار
برایِ شاه جوید کبک و کفتار
نباشد صیدِ او جُز شاهِ مختار
بدان لب که نیالاید به مُردار
مده خود را به گفت و گو به یک‌بار

نه آن مطرب که در مجلس نشیند	گاهی نوشد، گهی کوشد به مژمار؟
ملولان باز جنبیدن گرفتند	همی‌جنگند و می‌لنگند ناچار
بجُنبان گوشه زنجیر خود را	رگ دیوانگی‌شان را بی‌فشار
ملول جمله عالم تازه گردد	چو خندان اندرآید یارِ بی‌یار
أَلِفْتُ السُّكْرَ أَدْرِكُنِي بِاسْكَارِ	ایا جاری، ایا جاری، ایا جار
وَ لَا تَسْقِ بِكَاسَاتِ صِغَارِ	فَهَذَا يَوْمُ إِحْسَانٍ وَ اِيثار
وَ قَاتِلْ فِي سَبِيلِ الْجُودِ بُخْلًا	لِيَبْقَى مِنْكَ مِنْهَاجٌ وَ آثَار
فَقُلْ إِنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا	وَ نَحْنُ الْمَاءُ لَا مَاءٌ وَلَا نار
وَ سِمَائِي شَهِيدٌ لِي بِأَنِّي	قَضَيْتُ عِنْدَهُمْ فِي الْعِشْقِ أَوطَار
وَ طَيِّبُوا وَ اسْكُرُوا قَوْمِي! فَإِنِّي	كَرِيمٌ فِي كُرُومِ الْعَصْرِ عَصَار
جُنُونٌ فِي جُنُونٍ فِي جُنُونٍ	تُخَفِّفُ عَنْكَ أَثْقَالًا وَ أَوْزَار

غزل شماره ۱۱۷۵

انجیرفروش را چه بهتر	ای انجیرفروشی، ای برادر
یا ساقی عَشَقْنَا تَذَكَّرْ	فَالْعَيْشُ بِلَا نَدَاكَ أَتَبَر
ما را سر صنعت و دکان نیست	ای ساقی جان! کجاست ساغر؟
لا تَتْرُكْنَا سُدًى صَحَايَا	الْخَيْرُ يُنَالُ لَا يُؤَخَّر
کم جوئی وفا، عتاب کم کن	ای زنده کن هزار مُضْطَر
الْحِنِطَةُ حَيْثُ كَانَ حِنِطُهُ	إِذْ كَانَ كَذَاكَ يَوْمَ بَيْدَر
چون پیشه مرد زرگری شد	هر شهر که رفت کیست؟ زرگر
أَبْرَارَكَ يَشْرَبُونَ خَمْرًا	فِي ظِلِّ سَخَايِكَ الْمُخَيَّر
خود دل دهدت که برنهی بار	بر مَرَكَبِ پشت ریشِ لاغر؟
مِنْ كَاسِكَ لِلثَّرَى نَصِيبٌ	وَ الْأَرْضُ بِذَاكَ صَارَ أَخْضَر
بگذار که می‌چرد ضعیفی	در روضه رحمت محَرَر
یا ساقی، هات، لا تُقْصِرْ	یا طُولَ حَيَاتِنَا الْمُقْصَر
در سایه دوست چون بُود جان؟	همچون ماهی میانِ کوثر
طَهَّرْ خَطَرَاتِنَا وَ طَيِّبْ	مِنْ كَأْسِ مُدَامِكَ الْمُطَهَّر
ما را بِمَرَانِ وگر برانی	هم بر تو تَنیم، چون کبوتر
وَ الْفَجْرِ لَذَى لَيَالِ عَشْرِ	مِنْ نَهْرِ رَحِيقِكَ الْمُفَجَّر
آمد عثمان شهابِ دین، هین	واگو غزلِ مرا مُكَرَّر

غزل شماره ۱۱۷۶

أَنْتُمْ الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ، مِنْكُمْ السَّمْعُ وَ الْبَصَرُ	نَظَرُ الْقَلْبِ فِيكُمْ بِكُمْ يَنْجَلِي النَّظَرُ
قُلْتُمْ الصَّبْرُ أَجْمَلُ صَبَرَ الْعَبْدُ مَا أَنْصَبِرُ	نَحْنُ أَبْنَاءُ وَقْتِنَا رَحِمَ اللَّهُ مَنْ غَبِرُ

قَدِمُوا سَادَّةَ الْهَوَى، قُلْتُ يَا قَوْمُ مَا الْخَبَرُ؟
 قُلْتُ: الْقَتْلُ فِي الْهَوَى بَرَكَاتٌ بِلَا ضَرَرٍ
 إِنَّ مَنْ عَاشَ بَعْدَ ذَا ضَيِّعِ الْوَقْتِ وَ احْتَكَرَ
 مَزَجَ النَّارِ بِالْهَوَى لَيْسَ يُبْقَى وَلَا يَذَرُ
 بَرِ آن يَارِ خوش‌نظر تو مگو هیچ از خبر
 دلِ من شد حجابِ دل، نظرم پرده نظر
 بزن از عشقِ گردنم، به جویِ مَرِ مَرَا مَخَر
 گفتمش: روحِ خود تویی، عجباً چیست آن دگر؟
 بُرو از گوشِ سویِ دل، بنگر کیست مُسْتَرَّ
 چه غم‌ست آر زرم بشد؟ که میی هست همچو زر

خَوَّفُونِي بِفِتْنِهِ وَ أَشَارُوا إِلَى الْحَذَرِ
 جَرَدَ الْعِشْقُ سَيْفَهُ، بَادِرُوا أُمَّةَ الْفِكْرِ
 نَفَخُوا فِي شَبَابِهِ حَمَلَ الرِّيحِ بِالْشَّرِّ
 شَبُّوا لِي بِنَفْخَةِ يُسْكِرُ نَفْخَةَ السَّحَرِ
 چو خبر نیست محرمش، بَرِ او باش بی‌خبر
 گفتم ای دوست! غیر تو اگر هست جان و سَر
 گفت: من چیزِ دیگرم، به جُز این صورتِ بشر
 هله ای نایِ خوش نوا، هله ای بادِ پرده‌در
 بدر این کیسه‌هایِ ما، تو به کوریِ کیسه‌گر
 عربی گر چه خوش بُود، عجمی گو تو ای پسر

غزل شماره ۱۱۷۷

آفتابی برآمد از آسرار
 تَنِ ما خرقة‌ایست پُر تَضْرِيبِ
 خرقة پُر زِ بندِ روزی چند
 به سَرِ توست شاه را سوگند
 چون رخِ توست ماه را قبله
 توبه‌ها کرده بودی، ای نادان!
 عشقِ ناگه جمالِ خود بنمود
 این جهانِ همچو موم رنگارنگ
 موم و آتش چو گشت همسایه
 گر بگویم دگر فنا گردی
 جَنَّةُ الرُّوحِ عِشْقُ خَالِقِهَا
 مِنْهُ تَصَفَّرُ خُضْرَةُ الْأَوْرَاقِ
 مِنْهُ تَحْمَرُّ وَجَنَةُ الْمَعْشُوقِ
 مِنْهُ تَهْتَزُّ صُورَةُ الْمَسْرُورِ
 إِنَّ فِي الْعِشْقِ فُسْحَةَ الْأَرْوَاحِ
 ذُبْتُ فِي الْعِشْقِ كَيْ أَعَايِنَهُ
 إِنَّ الْأَثَارَ تَحْجُبُ الْأَثَارِ
 كَثْرَةُ الْحُجْبِ لَا تُحْجِبُنِي

جامه‌شویی کنیم صوفی‌وار
 جانِ ما صوفی‌ست معنی‌دار
 جان و عشق است تا ابد بر کار
 با چنین سَرِ چه می‌کنی دستار؟
 با چنین رخِ چه می‌کنی گلزار؟
 گشته بودی زِ عاشقی بیزار
 توبه سودت نکرد و استغفار
 عشقِ چون آتشی عظیم‌شَرار
 نقش و رنگش فنا شود ناچار
 ور نگویم نمی‌گذارد یار
 مِنْهُ تَجْرَى جَمِيعَةُ الْأَنْهَارِ
 مِنْهُ تَخْضَرُّ أَعْصُنُ الْأَشْجَارِ
 مِنْهُ تَصَفَّرُ وَجَنَةُ الْأَحْرَارِ
 مِنْهُ يَبْكِي الْكَتِيبُ بِالْأَسْحَارِ
 إِنَّ فِي ذَاكَ عِبْرَةَ الْأَبْصَارِ
 مَا كَفَى أَنْ أَرَاهُ بِالْآثَارِ
 إِنَّ الْأَسْرَارَ تَسْتُرُ الْأَسْرَارِ
 إِنَّ ذِكْرَاكَ تَخْرِقُ الْأَسْتَارِ

غزل شماره ۱۱۷۸

جَاءَ الرَّبِيعُ وَ الْبَطَرُ، زَالَ الشِّتَاءُ وَ الْخَطَرُ
 أَوْحَى إِلَيْكُمْ رَبُّكُمْ، إِنَّا غَفَرْنَا ذَنْبَكُمْ

مِنْ فَضْلِ رَبِّ عِنْدَهُ كُلُّ الْخَطَايَا تُغْتَفَرُ
 فَارْضُوا بِمَا يُقْضَى لَكُمْ، إِنَّ الرِّضَا خَيْرُ السَّيْرِ

كَمْ قَالِيلِينَ فِي الْخَفَا إِنَّا عَلِمْنَا بِرَّهِ
الْسِّرِّ فَيْكَ يَا فَتَى، لَا تَلْتَمِسْ مِمَّنْ أَتَى
أَنْظُرْ إِلَى أَهْلِ الرَّدَى، كَمْ عَايَنُوا نُورَ الْهُدَى
يَا رَبَّنَا رَبَّ الْمَنِّ، أَنْ أَنْتَ لَمْ تَرْحَمْ فَمَنْ؟
يَا شَوْقُ أَيْنَ الْعَافِيَةِ، كَيْ أَضْطَفِرَ بِالْقَافِيَةِ؟
إِنْ كَانَ نُطْقِي مُدْرِسِي، قَدْ ظَلَّ عِشْقِي مُخْرِسِي
سِرُّ كَتِيمٍ لَفْظُهُ، سَيْفُ جَسِيمٍ لَحْظُهُ
يَا سَاحِرًا أَبْصَارَنَا، بِالْغَتِ فِي أَسْحَارِنَا
يَا قَوْمُ مُوسَى! إِنَّا، فِي التَّيِّهِ تَهْنَأُ مِثْلُكُمْ
أَنْ عَوَّقُوا تَرْحَالَنَا، فَالْمَنْ وَالسَّلَوَى لَنَا
إِنَّ الْهُوَى قَدْ غَرَّنَا، مِنْ بَعْدِ مَا قَدْ سَرَّنَا
قَالُوا: نُدَبِرُ شَأْنَكُمْ، نَفْتَحْ لَكُمْ آذَانَكُمْ
هَآكُم مَعَارِيجُ اللَّقَا، فِيهَا تَدَارِيجُ الْبَقَا
الْعَيْشُ حَقًّا عَيْشُكُمْ، وَالْمَوْتُ حَقًّا مَوْتُكُمْ
أُسْكُتْ فَلَا تُكْثِرْ، آخَى، إِنْ ظَلَّتْ تُكْثِرُ تَرْتَحَى

فَاحْكُ لَدَيْنَا سِرَّهُ، لَا تَشْتَغِلْ فِيمَا اشْتَهَرَ
مَنْ لَيْسَ سِرٌّ عِنْدَهُ لَمْ يَنْتَفِعْ مِمَّا ظَهَرَ
لَمْ تَرْتَفَعْ أَسْتَارُهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا انْشَقَّ الْقَمَرُ
مِنْكَ الْهُدَى، مِنْكَ الرَّدَى، مَا غَيْرُ ذَا إِلَّا غَرَرُ
عِنْدِي صِفَاتٌ صَافِيَةٍ، فِي جَنْبِهَا نُطْقِي كَدَرُ
وَالْعِشْقُ قِرْنٌ غَالِبٌ فِينَا وَ سُلْطَانُ الظُّفَرِ
شَمْسُ الضُّحَى لَا تَخْتَفِي، إِلَّا بِسَحَارٍ سَحَرُ
فَارْفُقْ بِنَا أَوْدَارِنَا، إِنَّا حَضَرْنَا فِي السَّفَرِ
كَيْفَ أَهْتَدَيْتُمْ؟ فَاخْبِرُوا، لَا تَكْتُمُوا عَنَّا الْخَبَرَ
أَصْلَحْتَ رَبِّي بَالِنَا، طَابَ السَّفَرُ، طَابَ الْحَضَرُ
فَاكْشِفْ بِلُطْفٍ ضُرْنَا، قَالَ النَّبِيُّ: لَا ضَرَرَ
نَرْفَعُ لَكُمْ أَرْكَانَكُمْ أَنْتُمْ مَصَابِيحُ الْبَشَرِ
أَنْعِمَ بِهِ مِنْ مُسْتَقَى، أَكْرَمَ بِهِ مِنْ مُسْتَقَرِّ
وَالدِّينَ وَ الدُّنْيَا لَكُمْ هَذَا جَزَاءُ مَنْ شَكَرَ
الْحَيْلُ فِي رِيحِ الْهُوَى، فَاحْفَظْهُ كَلَّا لَا وَزَرَ

غزل شماره ۱۱۷۹

غُرَّةُ وَجْهِهِ سَلَبَتْ قَلْبَ جَمِيعِ الْبَشَرِ
إِنِّي وَجَدْتُ أَمْرًا وَصَفَةً تَمْلِكُهُمْ
دَاخِلَةً خَارِجَةً، شَارِقَةً، بَارِقَةً
حِينَ نَأَتْ تَنْقُصُنِي، حِينَ دَنْتَ تَرْقُصُنِي
قَامَتِهَا عَالِيَةً قِيمَتُهَا غَالِيَةً
هُدْهُدُهَا مِنْ سَبَاءٍ، أَتَحَفَّنَا مِنْ نَبَاءٍ
قُلْتُ لِرُوحِ الْقُدُسِ: مَا هِيَ قُلْ لِي عَجَبًا

ضَاءَ بِهَا إِذْ ظَهَرَتْ بَاطِنُ لَيْلٍ كَبِيرِ
أَوْ قَمَرًا مُحْتَجِبًا تَحْتَ حِجَابِ الْفِكْرِ
صُورَتُهَا كَالْبَشَرِ، خَلَقَتُهَا مِنْ شَرِّ
كَادَسْنَا بُرْقَتِهَا، يُذْهِبُ نُورَ الْبَصَرِ
غَمَزَتْهَا سَاحِرَةً، رَيَقَتْهَا مِنْ سَكْرِ
مُنْذُ بِهَا أَخْبَرَنِي غَيْبَنِي كَالْخَبَرِ
قَالَ: أَمَا تَعْرِفُهَا؟ تِلْكَ لَا حُدَى الْكَبِيرِ

غزل شماره ۱۱۸۰

سَيِّدِي إِنِّي كَلِيلٌ، أَنْتَ فِي زِيِّ النَّهَارِ
لَيْلَتِي مَدَّتْ يَدَاهَا، أَمْسَكَتْ ذَيْلَ الصَّبَاحِ
رَبَّنَا، أَتَمِّمْ لَنَا يَوْمَ التَّلَاقِ نُورَنَا
إِنَّمَا أَجْسَامُنَا حَالَتْ كَسُورٍ بَيْنَنَا
رَبَّنَا، فَارْفَعْ جِدَارًا قَامَ فِيمَا بَيْنَنَا

أَشْتَكِي مِنْ طُولِ لَيْلِي، الْفِرَارِ، أَيْنَ الْفِرَارِ؟
لَيْلَتِي دَارُ قَرَارٍ، دُونَهَا دَارُ الْقَرَارِ
رَبَّنَا، وَ اغْفِرْ لَنَا ثُمَّ اكْسُنَا ذَاكَ الْغِفَارِ
حَبَّذَا يَا رَبَّنَا، مِنْ جَنَّةٍ خَلْفَ الْجِدَارِ
رَبَّنَا، وَ ارْحَمْ فَإِنَّا فِي حَيَاءٍ وَ اعْتِدَارِ

غزل شماره ۱۱۸۱

به سوی ما نگر، چشمی بر انداز

وگر فرصت بُود، بوسی در انداز

چو کردی نیتِ نیکو مگردان	از آن گُلشنِ گلی بر چاکر انداز
اگر خواهی که روزافزون بُود کار	نظر بر کارِ ما افزون‌تر انداز
وگر تو فتنه‌انگیزی و خودکام	رها کن داد و رسمی دیگر انداز
نگون کن سَرو را همچون بنفشه	گناهِ غنچه بر نیلوفر انداز
ز باد و بوی توسست امروز در باغ	درختانِ جمله رَقاص و سر انداز
چو شاخِ لاغری افزون کُند رقص	تو میوه سوی شاخِ لاغر انداز
چو آمد خار، گل را اسپری بَخش	چو خصم آمد، به سوسن خنجر انداز
بَر عاشق بری چون سیم، بگشا	سوی مفلس یکی مُشتی زر انداز
برآ، ای شاه شمس‌الدین تبریز	یکی نوری عجب بر اختر انداز

غزل شماره ۱۱۸۲

تو چشمِ شیخ را دیدنِ میاموز	فلک را راست گردیدنِ میاموز
تو کُل را جمعِ این آجْزا میندار	تو کُل را لطف و خندیدنِ میاموز
تو بگشا چشم، تا مهتاب بینی	تو مَه را نور بخشیدنِ میاموز
تو عقلِ خویش را از می نگه‌دار	تو می را عقل‌دزدیدنِ میاموز
تو بازِ عقل را صیّادی آموز	چنین بیهوده پَریدنِ میاموز
یتیمانِ فراقش را بخندان	یتیمان را تو نالیدنِ میاموز
دلِ مظلوم را ایمن کُن از ترس	دلِ او را تو لرزیدنِ میاموز
تو ظالم را مَدِه رخصت به تأویل	ستیزا را ستیزیدنِ میاموز
زبان را پردگی می‌دار چون دل	زبان را پَرده بدریدنِ میاموز
تو در معنی گشا این چشمِ سر را	چو گوشش حرف‌بر چیدنِ میاموز